

# WEERBARE TIENERS

De smartphone gooit een wereld open. Mede daardoor komen tieners vroeg in aanraking met wat er speelt in de samenleving, goede én slechte dingen. Zij staan op steeds jongere leeftijd voor belangrijke keuzes. De gemeente zou hen hiervoor op tijd moeten toerusten.



Ds. P. van Duijvenboden uit Apeldoorn is voorzitter van de Bond van Hervormde Zondagsscholen op gereformeerde grondslag.

Het hart is in de Bijbel de plaats waar de beslissingen vallen, waar de koers wordt uitgezet. Als ons leven een schip is, is ons hart het roer van dat schip. Maar waarop koerst dat roer? Wat bepaalt de richting? Wat leeft er in dat hart?

Een belangrijke vraag omdat in onze tijd de richtingen waarheen men varen kan, legio zijn. En dat geldt niet alleen voor volwassenen.

## JONGER

Zelf ben ik opgegroeid in de jaren '60 en '70 in het door het christelijk geloof gestempelde Katwijk. Mijn eerste echte confrontatie met andere delen van de samenleving volgde toen ik op zeventienjarige leeftijd militair werd.

Kinderen in onze tijd worden op veel jongere leeftijd geconfronteerd met de volle breedte van wat er gebeurt in de westerse samenleving. Op een vraag aan veertienjarige leerlingen van een reformatorische school of zij een smartphone bezitten, staken alle aanwezigen hun vinger op. Dat kleine apparaat heeft ondertussen niet alleen de wereld veroverd, maar gooit ook een 'wereld' open. Dat betekent dat in dit tijdsgezicht jongeren al heel jong beslissingen moeten nemen. Vaak al vanaf hun dertiende levensjaar. Kijk ik dat filmpje wel, of niet? Doe ik mee met die groepsapp, of niet? Als iedereen intieme details deelt, wat moet ik dan doen? De sluizen

naar alles wat internet en daarmee de wereld te bieden heeft, staan wijd open. Er wordt op deze manier veel neergelegd bij het hart van jonge kinderen.

## KOERS

Het schip is nog niet klaar voor grote reizen, maar ligt al wel op zee, voelt al de golfslag van de secularisatie en wordt gedwongen het roer te bedienen. Maar waarop koerst het dan? Als ouders niet alles weten van hun kinderen en niet overal bij zijn. Als leraren niet alles kunnen overzien op het schoolplein of daar waar de fietsen staan. Oude oplossingen werken hier niet meer. Wie meent dat het huis van de kerk, de gemeente of van het gezin nog afgesloten kan worden door het sluiten van alle luiken en deuren richting de samenleving, leeft buiten de werkelijkheid. Ik kan mij voorstellen dat deze stellingname bij sommige lezers weerstand oproept. Maar ik houd het staande.

## NIEUWE METHODE

Het hoofdbestuur van de zondagsscholenbond heeft recent besloten om een project op te starten met als doel de huidige vorm van het blad *Onze Hervormde Zondagsschool* op te nemen in de nieuwe lesmethode voor de zondagsschool. Concreet betekent dit dat er een overstap wordt gemaakt van een maandelijks uitgave van het blad naar een jaarlijkse map waarin de exegese, de vertelling, bijbelse platen uit de serie *Van kind tot kind* en extra materiaal voor de leidinggevendenden, voornamelijk voor de bovenbouw en kindercatechese, opgenomen zijn.

Het is een verandering die de nodige tijd vraagt om een en ander te realiseren en de reden waarom het hoofdbestuur de keuze heeft gemaakt voor een meer projectmatige aanpak en een stapsgewijze concretisering.

Jaarlijks zal een nieuw deel van de methode beschikbaar komen en worden verspreid. De eerste uitgave staat gepland voor juni 2017, is bedoeld voor leidinggevendenden en bevat:

- Persoonlijke map voor iedere leidinggevende met mogelijkheid voor eigen aantekeningen.
- Bijbelse platen in kleur en lesideeën.
- Ruimte voor toekomstige nieuwe aanvullingen.
- Extra lesmateriaal voor lessen buiten het jaarrooster om.
- Tips voor verwerking en handreikingen voor een klassengesprek.

De oplossing ligt niet in het pogen buiten te houden van dingen. Veel eerder helpt het om 'gekleed te zijn'. Hierdoor zijn we bestand tegen de koude tocht van de secularisatie. Zoals we onszelf warm aankleden als het tocht in huis en we dat niet kunnen veranderen.

## VIER- TOT TWAALFJARIGEN

Dat roept de vraag op of kinderen op dertienjarige leeftijd al 'warm genoeg gekleed' zijn. Er zijn meerdere redenen om hier nadrukkelijk bij stil te staan. De eerste is de constatering dat in de kring van de Gereformeerde Bond het aantal kinderen dat de zondagsschool bezoekt, terugloopt.

De tweede aanleiding ligt in het gegeven dat er vaak veel aandacht is voor de groep van twaalf- tot achttienjarigen in een gemeente. Nu ben ik de laatste die zegt dat die aandacht verminderd zou moeten worden. Ik denk dat jonge mensen in deze kwetsbare leeftijd fase begeleiding, onderwijs,

## COLOFON

### DE WAARHEIDSVRIEND

officieel orgaan van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk

### HOOFDBESTUUR

ds. A.J. Mensink, Krimpen aan den IJssel, eerste voorzitter; ds. J.A.W. Verhoeven, Leerdam, tweede voorzitter; A. Zwerus, Emst, secretaris; A.H. Teeuwissen, Huizen, penningmeester; dr. P.F. Bouter, Bergambacht; ds. J.J. ten Brinke, Stolwijk; ds. C. van Duijn, Delft; ds. C.H. Hogendoorn, Katwijk aan Zee; mr. P.C. Knook, Kloetinge; ds. H. Liefing, Delft; ds. J. Muller, Bleskensgraaf; ds. P.H. van Trigt, Ede; prof.dr. M.J. de Vries, Papendrecht.

### REDACTIE

drs. P.J. Vergunst (hoofdredacteur); J.E. van Maanen-Witteveen MA (eindredacteur); ds. C.H. Hogendoorn; dr. W. Verboom; drs. B.C.Ph. van der Waal-Goudriaan.

### ALGEMEEN SECRETARIAAT EN REDACTIE

drs. P.J. Vergunst, Bureau: Kleine Fluitersweg 253, 7316 MX Apeldoorn, tel. 055-5766660.  
E-mail: info@gereformeerdebond.nl  
Website: www.gereformeerdebond.nl

### VOORLICHTER

H. Geluk, tel. 0184-612632; E-mail: h.geluk@solcon.nl

### LEDENADMINISTRATIE

Kleine Fluitersweg 253, 7316 MX Apeldoorn, tel. 055-5766660.

### ADVERTENTIES

Voor alle plaatsingen en informatie (uitgezonderd rouwadvertenties): Gert Verweij, tel. 06-50448359. Advertenties worden aangenomen tot tien dagen voor verschijning; mailen naar gertverweij3@gmail.com of verzenden naar A.J. de Graaffstraat 1, 3245 XA Sommelsdijk. Voor advertentiemogelijkheden en tarieven zie ook www.dewaarheidsvriend.nl

### ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Voor nieuwe abonnees, adreswijzigingen enz. liefst schriftelijk: Kleine Fluitersweg 253, 7316 MX Apeldoorn. Prijs € 46,00 per jaar. Bezorgklachten: tel. 055-5766660. Voor een nieuwe jaargang kan slechts voor 1 december worden opgezegd.

### PRODUCTIE

Opmaak ReproVinci BV, www.reprovinci.nl  
Druk BDUprint.

### GESPROKEN EDITIE

Informatie en opgave: CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565499.

### THEOLOGISCHE HOGESCHOOL VAN DE GEREFORMEERDE BOND (THGB) 'JOHANNES CALVIJN'

Directeur-bestuurder: dr. M.J. Paul,  
e-mail: mjpaul@che.nl, Postbus 80, 6710 BB Ede;  
tel. school (CHE): 0318-696300.

steun en aandacht verdienen. Maar geldt dat niet evenzeer voor de leeftijdsgroep van de vier- tot twaalfjarigen?

Deze groep geeft doorgaans weinig moeite. Ouders krijgen zonder al te veel gedoe hun kinderen naar de club, er zijn meestal voldoende leidinggevend en over het algemeen maar weinig klachten.

Hooguit horen we dat er 'wel heel veel' is en de zondag, als je niet oppast, wel heel vol wordt voor kinderen. Er zal doorgaans niet veel tijd gependend worden aan deze groep op kerkenraadsvergaderingen.

### ZORGEN

Het is maar de vraag of dat recht doet aan de situatie. Laten we onszelf eens eerlijk de volgende vragen stellen. Hoe gedegen is er nagedacht binnen de gemeente over de leerlijn als het gaat om deze kinderen? Heeft de kerkenraad daar een doordacht plan voor liggen? Hoe vaak gaat het met een jeugdtraad over deze groep? Welk materiaal wordt er gebruikt en wat zijn de leerdoelen? Doen we wat in onze mogelijkheden ligt om hier gedegen onderwijs te geven?

Ik maak me daar oprecht zorgen over. Waar over wel of niet te gebruiken methoden voor bijvoorbeeld catechese in gemeenten soms letterlijk een robbertje gevochten wordt, weten kerkenraden nauwelijks welk materiaal gebruikt wordt voor onderwijs aan de jongste leden van de gemeente. Dat is althans mijn waarneming.

### ELKE ZONDAG

Ik schrijf dit niet als reclamepraatje. Maar binnen de zondagsscholenbond doen we er alles aan om elke zondag een goed en gedegen uur met de kinderen te hebben. We denken grondig na over het belangrijkste thema van dat uur. We stellen leerdoelen en didactisch gezien halen we alles uit de kast om het onderwijs te laten bekijken.

We weten goed dat alleen de Heilige Geest doordringt tot in de bodem van het kinderhart. We vol-

gen echter Mozes na als we proberen het 'onze kinderen in te prenten' (Deut.6:7). Dat doen we vanuit het diepe besef dat deze tijd vraagt om kennis waarmee we dat wat op ons afkomt, kunnen toetsen, om zo 'het schip op de juiste koers' te houden.

Daarom werken we aan een nieuwe methode (zie kader). Daarom zetten we vol in op de vertelcapaciteiten van onze leidinggevend. De kracht van een goede bijbelvertelling kun je alleen maar onderschatten. Daarom geven we alweer zeventig jaar ons blad *Kind en Evangelie* uit. Daarin staan eigentijdse verhalen die het kind telkens wijzen op de Ene, onze Heiland, van Wie die jongen of dat meisje het in zijn of haar leven hebben moet.

### LAATSTE BESCHUTTE JAREN

De leeftijd van vier tot en met twaalf jaar is de leeftijd waarin de kinderen doorgaans nog in een veilige, beschutte omgeving leven. Ze hebben dan nog weinig 'last van de tocht'. Het mag onze inzet zijn om in die jaren, zoveel als we dat kunnen, te werken aan het leggen van een stevig kennisfundament.

Ik herhaal dat we geloven dat alleen de Heilige Geest het hart bereikt. Tegelijk gebruikt Hij daarvoor onze inzet. Daarom pleit ik voor meer aandacht voor de groep van vier tot en met twaalf jaar. Er zou meer aandacht moeten zijn voor het feit dat kinderen al jong moeten worden voorbereid op de kou van de secularisatie. De zondagsschool wil daaraan graag haar bijdrage leveren.

### BELOFTE INLOSSEN

Sinds enkele jaren wordt bij een doopdienst in onze gemeente ook aan de verzamelde gemeente gevraagd of ze verantwoordelijkheid wil nemen voor de gedoopte kinderen. Laten we die belofte, zoveel als we dat kunnen, inlossen met in ons hart de bede dat het hart van onze kinderen niet 'koud wordt van de tocht', maar zal leven in de warme gloed van Zijn liefde.

P. VAN DUIJVENBODEN